

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**Az általános és a különleges törvényességi felügyeleti eljárások viszonya,
az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás gyakorlati kérdései és
következményei**

Szerző:

dr. Pető Beáta

Pécs, 2017. május 30.

A törvényességi felügyeleti eljárásokat a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) szabályozza. A Ctv. megkülönbözteti az általános és a különleges törvényességi felügyeleti eljárásokat, melyek lefolytatása szempontjából fontos ezen eljárások egymás közötti viszonya és alkalmazási körük vizsgálata. Az általános törvényességi eljárások szabályait a Ctv. VI. fejezete határozza meg. A különleges eljárások (Ctv. VII. fejezet) lefolytatása a Ctv. vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott kivételes esetekben történik, mely eljárások során sajátos intézkedéseket alkalmaznak. Ezek bemutatására - a terjedelmi korlátok miatt - az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárásnak a gyakorlati kérdésekre kitérő elemzése és következményeinek rövid bemutatása alapján kerül sor.

1. A törvényességi felügyeleti eljárás célja és sajátosságai

A törvényességi felügyeleti eljárás célja, hogy a cégnyilvántartás közhitelességének biztosítása érdekében a cégbíróság intézkedéseivel a cég törvényes működését kikényszerítse. Ennek keretében a cégbíróság a törvényben meghatározott esetekben hivatalból jogosult a cégjegyzékadatnak a cégjegyzékbe való bejegyzésére, illetve törlésére.¹

A törvényességi felügyeleti eljárás egy sajátos nemperes eljárás, amelyre eltérő törvényi rendelkezése hiányában a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait kell megfelelően alkalmazni, szünetelésnek azonban nincs helye, és az eljárás során csak okirati bizonyításnak, valamint az ügyben érintettek személyes meghallgatásának van helye. Az eljárás egyik további sajátossága, hogy amennyiben az eljárásban a cégbírósági iratok kézbesítése postai úton meghiúsul, a cégbíróság a kézbesítendő iratokat a Céglözlönyben történő közzététellel kézbesíti azzal, hogy a közzétételt követő ötödik napon az irat kézbesítettnek tekintendő.

¹ Ctv. 72. § (1) bekezdés

1.1. A törvényességi felügyeleti eljárások típusai, az általános és a különleges törvényességi felügyeleti eljárások

A törvényességi felügyeleti eljárásoknak alapvetően két nagy csoportja különböztethető meg, ezek az általános és a különleges törvényességi eljárások. A törvény főszabályként az általános törvényességi felügyeleti eljárást szabályozza, majd ehhez képest mutakozó eltéréseiben határozza meg a különleges törvényességi felügyeleti eljárások sajátosságait.

1.2. Az általános és a különleges törvényességi felügyeleti eljárások egymáshoz való viszonya

Az ún. „különleges” törvényességi felügyeleti eljárások azért minősülnek különlegesnek az általános törvényességi felügyeleti eljáráshoz képest, mert az általánostól eltérő az eljárás folyamata és az eljárásban az általánostól eltérő törvényességi felügyeleti intézkedések alkalmazhatóak, illetve az általánostól eltérő törvényességi felügyeleti intézkedést kell alkalmazni. A különleges törvényességi felügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezések között azonban nincs utaló rendelkezés az általános törvényességi felügyeleti eljárásban irányadó szabályok megfelelő alkalmazására, amelynek hiánya miatt bizonytalanság adódhat több kérdésben is.

Érvényesül azonban a speciális és általános eljárás viszonya, azaz amennyiben a különleges törvényességi felügyeleti eljárás szabályai között nincs speciális szabály, akkor a különleges törvényességi felügyeleti eljárásban is alkalmazandóak az általános törvényességi felügyeleti eljárás szabályai a kifejezett, konkrét rendelkezés hiányában is, de csak megfelelően, ha a különleges törvényességi felügyeleti eljárás jellegéből és céljából más nem következik. Felmerül továbbá az a kérdés is, hogy keverhetők-e a szabályok. Ezen kérdéskör tekintetében a bírósági gyakorlat az alábbiakat állapította meg:

A Fővárosi Ítéltábla kimondta, hogy a cégbíróság eljárási jogszabálysértést valósít meg, amennyiben nem a tényállásnak megfelelő eljárást folytatja le, és az általános, valamint a különleges törvényességi felügyeleti eljárás szabályait vegyítve hoz határozatot.²

² Fővárosi Ítéltábla 16.Cgtf.44.698/2009/4., Győri Ítéltábla a Cgtf.IV.25.568/2008/2.

A Győri Ítéltábla határozatában rögzítette, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásban is lehetséges tárgyi vagy személyi keresethalmazat, a székhelyhasználat jogszerűségének vizsgálatára és a kézbesítési megbízott jogviszonyának törlésére irányuló eljárások párhuzamosan is folyhatnak.

Mindezek alapján levonható az a következtetés, hogy amennyiben felügyeleti eljárás lefolytatását megalapozó ok kerül bejelentésre, a cégbíróságnak a bejelentett oknak megfelelő törvényességi felügyeleti eljárást kell lefolytatni, ennek megfelelően kell az általános vagy a különleges eljárások között „választania”, egy ok alapján tehát egyféle - az annak megfelelő, általános vagy különleges törvényességi eljárás folytatható le. A törvény azonban nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy több törvényességi felügyeleti eljárás kerüljön egymással párhuzamosan lefolytatásra.

2. Az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás („fantomcégek törlése”), mint különleges törvényességi felügyeleti eljárás

2.1. Az eljárás célja és sajátossága

Ez az eljárás a különleges törvényességi felügyeleti eljárások közé tartozik. Az eljárás fontossága pedig a cégnyilvántartás közhitelességének a védelmében, valamint a hitelezői érdekek védelmében rejlik. Célja ugyanúgy, mint a törvényességi felügyeleti eljárásoké általában a cég törvényes működésének a helyreállítása, illetve ezzel a fenti érdekek védelmének megvalósítása.

Az eljárás sajátossága, hogy akkor kerül megindításra, amikor a céggel nem lehet kapcsolatba lépni, kommunikálni, ilyen esetben a cégbíróság által alkalmazott szankcióknak nincs címzettje, így azok nem alkalmazhatók. Mindezek alapján az ilyen cégek törvényes működése már nagy valószínűséggel nem állítható helyre, így az egyetlen lehetőség, elvárható követelmény, hogy a „fantomizálódott”³, eltűnt cég ne szerepeljen cébként cégnyilvántartásban.⁴ Ennek megvalósításához teremtett eszköz

³ A fantomcég fogalma: "Eltűnt vagy fantomcégeknek azokat a cégeket kellene tekinteni, amelyek a székhelyükön nem találhatók, ügyintézésre utaló adat nincs, tevékenységük működésével mind a telephelyen, mind a fióktelepükön felhagytak vagy azt megszüntették, a képviselőre jogosult személyek tartózkodási helye ismeretlen vagy az ország területén kívül van" i.m. Hankovszky Zsolt.: A cég megszűnésének hivatalból való bejegyzéséről., Gazdaság és Jog, 1997/7-8., 45. p.

⁴ Varga István (szerk.): A nemperes eljárások joga. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2014.; 248. o., Nagykomentár a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvényhez

Ctv. 89-90. §-ában különleges törvényességi felügyeleti eljárásként szabályozott ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárással, amelynek eredményeként a cégbíróság a céget megszűntnek nyilváníthatja, majd elrendeli a céggel szemben a kénysztörölési eljárás megindítását.

2.2. Az eljárás megindításának feltételrendszere, az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás és a felszámolási eljárás viszonya

A Ctv. 89. §-a szerint, ha a cégbíróság tudomást szerez arról, hogy a cég a székhelyén, illetve telephelyén, fióktelepén sem található, és a cég képviseletére jogosult személyek lakóhelye is ismeretlen vagy kézbesítési megbízottja nem fellelhető (a továbbiakban: ismeretlen székhelyű cég), a cégbíróság a megszüntetési eljárást megindítja és a cég cégjegyzékbe bejegyzett tagjait közvetlenül megkeresi vagy szükség esetén a Céglőnyben közzétett hirdetményben felhívja, hogy a cég törvényes működéséhez szükséges intézkedéseket hatvan napon belül tegyék meg.

A Ctv. fenti rendelkezése alapján az eljárás megindításának három együttes feltétele van, egyrészt az, hogy a cég sem a székhelyén, másrészt pedig, hogy a képviselője útján is elérhetetlen legyen. Az eljárás további feltétele, a cég bejegyzett tagjainak, részvényeseinek közvetlen megkeresése, illetve a hirdetmény útján történő eredménytelen felhívása a törvényes működés helyreállítására.

Nincs helye a kérelmezett társasággal szemben törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának, ha a kérelmezett társaság a cégbíróság iratait a székhelye címén átveszi, és az eljárás során nyilatkozatot tesz, amelyből megállapítható, hogy a felek között a székhelyként bejegyzett ingatlan használati jogosultságra nézve közigazgatási eljárásra, illetve polgári perre tartozó eljárásnak van helye., mivel az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás tovább folytatásának jogszabályi feltételei is hiányoznak.⁵

Itt kell megemlíteni az ismeretlen cég megszüntetésére irányuló eljárás és más eljárások viszonyát különös tekintettel a felszámolási eljárásra. A jelen eljárás sajátosságainál fogva nem folyhat vele párhuzamosan sem végelszámolás, sem pedig felszámolási eljárás, mivel az

⁵ BDT2016. 3533.

ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás éppen a fenti eljárásokat megelőző eljárás. A két eljárás között a felszámolási eljárásnak van primátusa, azaz abban az esetben, amennyiben az adott céggel szemben a felszámolási eljárás megindítható, vagy a megindítására sor kerül, nincs helye a cég megszüntetésére irányuló eljárásnak, mivel ezzel az eljárás lefolytathatóságának feltételei megszűnnek, így azt adott esetben meg kell szüntetni. Az előbbiekben leírtak alapján, mindaddig, amíg a felszámolási eljárás megindítása jogerős határozat nem születik a cég törlésére nem kerülhet sor, így már folyamatban levő megszüntetésre irányuló eljárás indokolt esetben felfüggeszthető.

2.3. Az eljárás lefolytatása és a cég megszűntnek nyilvánítása

A cégbíróság elsődleges feladata a cég törvényes működésének a helyreállítása akkor is, ha a cég „fantomizálódott”, azzal, hogy rábírja a cég képviselőjét a változásbejegyzési kérelem benyújtására. A változásbejegyzési kérelem benyújtásának elmaradása nem feltétlenül jelenti azt, hogy a cég „fantomizálódott”.

A cégbíróságnak a kérelem beérkezését követően mindenekelőtt azt kell tisztáznia, hogy a beadvány előterjesztője az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló különleges törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását kívánja-e vagy a Ctv. 79-80. § alapján kezdeményez általános törvényességi felügyeleti eljárást, az eljárásban kérelmezőként kíván-e részt venni (illetékköteles kétpólusú eljárásban) vagy csak bejelentőként (a bejelentő számára illetékmentes egypólusú eljárásban), ugyanis az egyes eljárási típusra vonatkozó szabályok a konkrét eljárásban nem keveredhetnek.⁶

A vonatkozó bírói gyakorlat szerint abban az esetben, amennyiben a cég fellelhetetlen a cégbíróság köteles azt is vizsgálni, hogy a cég elérhető-e képviselője útján, fellelhető-e a képviselője.⁷ A bírói gyakorlat és a jogi szabályozás alapján a cég székhelyére küldött felhívás „nem kereste” jelzéssel való visszaérkezése nem alapozza meg a cég fellelhetetlenségének megállapítását.⁸

⁶ Fővárosi Ítélet tábla 10.Cgtf.43.816/2010/2.

⁷ BH2003. 30.

⁸ BH2004. 121.

A fent írtak és a Ctv. alapján abban az esetben, ha a cégjegyzékében szerepel az adott cég tagja, a képviseletére jogosult személy, vagy ezek kézbesítési megbízottja, de ezek a személyek a lakóhelyükön ismeretlenek, a cégbíróság első lépésként végzéssel közvetlenül - szükség esetén a Céglőzönyben közzétett hirdetménnyel - felhívja a cég bejegyzett tagjait, hogy hatvan napon belül tegyék meg a szükséges intézkedéseket a törvényes működés helyreállítása érdekében. Azaz jelentsék be a cég székhelyére (telephelyére, fióktelepére), illetve a vezető tisztségviselők (vagy a cég képviseletére jogosult személyek), illetve a tagok és képviseletre jogosult személyek kézbesítési megbízottjának lakóhelyére vagy elérhetőségére vonatkozó új adatokat. A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

A törvényes működés helyreállítása érdekében a tagok a cég legfőbb szervének összehívására is jogosultak. Ez jog bármelyik tagot megilleti az általa képviselt szavazati jog mértékétől függetlenül. Erről a tagokat célszerű a végzésben tájékoztatni, valamint arra figyelmeztetni, hogy a felhívás eredménytelensége esetén a cégbíróság a cég megszüntetésére irányuló eljárást indít.

Amennyiben azonban a cég cégjegyzék nem tartalmazza a cég tagjait, vagy a törvényes működés helyreállítása azért nem történt meg, mert a cég vezető tisztségviselője és valamennyi tagja ismeretlen a cégbíróság - a fentiekben meghatározott felhívásokat követően, vagy azok helyett - a Céglőzönyben egy általános felhívást tesz közzé. Ebben a felhívásában a cégbíróság felhív mindenkit, akinek a cég székhelyére, működésére, a cég ellen indult per folyamatban léte, vagy a képviselő lakóhelyére vonatkozó adatról tudomása van, azt a közzétételtől számított harminc napon belül a cégbíróságnak jelentse be.⁹ A cégbíróság a felhívásról végzésben határoz, amely ellen nincs helye fellebbezésnek.

Amennyiben a hirdetményi határidő alatt a cég székhelyére, működésére, vezető tisztségviselőjére vonatkozóan érdemi bejelentés érkezik, akkor a cégbíróság végzéssel felhívja a cég vezető tisztségviselőjét a szükséges változásbejegyzési kérelem benyújtására.

Ha a felhívás eredményre vezet, vagyis a változásbejegyzési kérelem benyújtásával, illetve a cégnek

⁹ Ctv. 90. § (1) bekezdés.

a székhelyén (telephelyén, fióktelepén), a tagjainak, vezető tisztségviselőinek elérhetővé válásával a cég a törvényes működését helyreállította, a cégbíróság végzésével az ismeretlen székhelyű cég megszüntetési eljárást megszünteti anélkül, hogy a céget megszüntnek nyilvánítaná.¹⁰ A cégbíróság a végzését a cég részére (vezető tisztségviselője útján) kézbesíti. A végzés ellen a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül fellebbezésnek van helye.

Abban az esetben azonban, ha a felhívás nem vezetett eredményre, vagyis változásbejegyzési kérelem a cégbírósághoz nem érkezett, illetve a cég a székhelyén (telephelyén, fióktelepén), a tagjai, vezető tisztségviselői továbbra is elérhetetlenek, akkor a cégbíróság az ismeretlen székhelyű cég megszüntetési eljárást megszünteti és a céget megszüntnek nyilvánítja.¹¹ Ezt a végzését a cégbíróság a Céglözlönyben közzéteszi. A végzés ellen a közzétételtől számított tizenöt napon belül fellebbezésnek van helye.¹²

A cég megszüntetését elrendelő végzés jogerőre emelkedését követően kénysztörölési eljárás elrendelésére és lefolytatására került sor.

3. A kénysztörölési eljárás, mint az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás következménye

A kénysztörörlésre egyrészt valamely jogsértés miatti szankcióként, másrészt az anyagi jogszabályokban foglalt rendelkezés alapján a cég ex lege megszűnése folytán kerülhet sor.¹³ Sajátos esete, amikor az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárásban a cég törvényes működése nem kerül helyreállításra, és a cégbíróság az érintett céget megszüntnek nyilvánítja.

A cég megszűntté nyilvánítása esetén a fantomcég vagyoni viszonyait rendezni kell. Ennek egyik speciális formája a kénysztörölési eljárás, melyet hivatalból kell végzésben elrendelnie a cégbíróságnak a fantomcég megszüntnek nyilvánítása esetén. Ennek keretében a cégbíróság a

¹⁰ Ctv. 90. § (2) bekezdés

¹¹ Ctv. 90. § (3) bekezdés

¹² Ctv. 90. § (4) bekezdés

¹³ Complex Jogtár-kommentár

kényszertörlési eljárást a Ctv. 116. § (1) bekezdés a) pontja¹⁴ alapján végzéssel elrendeli, a végzését pedig a Céglőzönyben közzéteszi. A cégbíróság végzése ellen fellebbezésnek van helye.

3.1. A törvényességi felügyeleti eljárás és a kényszertörlési eljárás viszonya

A törvényességi felügyeleti eljárás és a kényszertörlés szorosán kapcsolódhat egymáshoz, ha a törvényességi felügyeleti eljárás a kényszertörlési eljárást rendszerint megelőzi és többnyire annak előfeltétele. A Ctv. 116. § (1) bekezdésének a.) pontja szerint a cégbíróság kényszertörlési eljárás megindítását rendeli el, ha a céget megszűntnek nyilvánítja.

Mindezek alapján az egyébként egymástól lényegesen eltérő eljárásokat 2014. július 1. napjáig Cgt. szám alatt bírálta el a cégbíróság, azonban a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: Bűsz.) 2014. július hó 1. napjától külön ügycsoportként jelöli meg, és külön feltűnteti ügycsoportként is. Sajátos eljárás mely a Ptk. 3:48. §-ban írt „a jogi személy vagyoni viszonyainak lezárására irányuló” eljárás, amelynek befejezése a cég jogképességének elvesztésével jár majd. Az új szabályok egyértelműen lehatárolják a törvényességi felügyeleti szabályoktól, Kt. szám alatt kerül elbírálásra.

3.2. Az eljárás lefolytatása és a befejezés módjai

A kényszertörlési eljárás megindításáról szóló végzésben a cégbíróságnak egyidejűleg felhívást kell közzé tennie a céggel szembeni követelések harminc napon belül való bejelentésére.¹⁵ Ha fantomcéggel szemben követelést jelentettek határidőn belül be a cégbíróság maga hivatalból megkísérli a fantomcég vagyonát felderíteni, mivel az ismeretlen tagoktól, vezető tisztségviselőtől ilyen információ nem várható. A cégbíróság a vagyonfelmérés keretében megkereséseket fogantatosít, az ingatlan-nyilvántartás elektronikus rendszeréből adatot kér le, megkeresi a járműnyilvántartást vezető szervet, a zálogjogi nyilvántartást vezető szervet és a cég számláit vezető pénzforgalmi szolgáltatókat, pénzintézeteket a cég vagyonával kapcsolatos adatszolgáltatás végett. A cégbíróság

¹⁴ Ctv. 116. § (1) „A cégbíróság kényszertörlési eljárás megindítását rendeli el, ha a) a céget megszűntnek nyilvánítja,...”

¹⁵ Ctv. 117. § (2) bekezdés

megkeresésnek a megkeresett szervek soron kívül ellenszolgáltatás nélkül kötelesek eleget tenni.¹⁶ A fantomcégek megszűntté nyilvánításának estén azonban a cégbíróság az úgynevezett egyszerűsített kénysztörlési eljárást folytatja le, mely szerint nem kerül sor a Ctv. 117/A. § (1) bekezdése szerinti felhívásra, és az elektronikus vagyonfelmérés során csak az ingatlanügyi hatóságot köteles megkeresni. A bírósági végrehajtási ügyek központi nyilvántartását vezető Magyar Bírósági Végrehajtói Kart pedig csak abban az esetben kell megkeresnie, ha a cégjegyzék a cég elleni végrehajtásról bejegyzést tartalmaz.

Ha fantomcéggel szemben nem jelentettek be követelést és a vagyonával kapcsolatos információ sem érkezett, illetve jelentettek be követelést, de a cég vagyona előreláthatólag még a felszámolási eljárás költségeit sem fedezi, a cégbíróság a céget a cégjegyzékből törli. A cég törlését elrendelő ellen fellebbezésnek van helye. A végzést és annak jogerőre emelkedését a cégbíróság a Céglözlönyben közzéteszi.¹⁷

Abban az esetben, ha a céggel szemben jelentettek be követelést és a cég vagyona előre láthatóan fedezi a felszámolási eljárás költségét, vagy valószínűsíthetően fedezetelvonó ügylet miatt nincs vagyona a cégnek a cégbíróság a kénysztörlési eljárást megszünteti és felszámolási eljárás megindítását kezdeményezi. A vonatkozó gyakorlat szerint a kénysztörlési eljárást megszüntető, a felszámolási eljárást kezdeményező végzés ellen fellebbezésnek van helye.¹⁸

Ha pedig a cég fizetéseképtelenségét a törvényszék végzésben már korábban megállapította, a kénysztörlési eljárás megindításának nincs helye. Mindezek alapján egyértelmű, hogy a kénysztörlési eljárás és a felszámolási eljárás közül a felszámolási eljárás élvez prioritást és a Ctv. kizárólag abban az esetben engedi a kénysztörlési eljárás lefolytatását, amennyiben hitelezői igényt nem jelentettek be, vagy ha bejelentettek a fantomcég vagyona a felszámolási eljárás költségét sem fedezné, vagyis gyakorlati szempontból indokolatlan lenne a felszámolási eljárást lefolytatni. A kénysztörlési eljárás megszüntetéséről a cégbíróság végzésben határoz, mely végzéssel szemben nincs helye fellebbezésnek.

¹⁶ Ctv. 117. § (3)-(7) bekezdés

¹⁷ Ctv. 117. § (1), (7) bekezdése

¹⁸ Kúria Cgtf.VII.30.339/2014., BH2015. 200.

4. Az esetlegesen felmerülő egyéb jogkövetkezmények

A fantomcég kénysztörölési eljárás keretében való törlésének egyéb jogkövetkezményeinek egyike a korlátozott tagi felelősség áttörése, amelyet a Ctv. 118/A. § rendelkezései szabályoznak az alábbiak szerint. Abban az esetben, ha a korlátozott tagi felelősséggel működő céget a cégbíróság kénysztörölési eljárásban törölte a cégjegyzékből, a cég - a cég törlésének időpontjában a cégjegyzékbe bejegyzett - volt tagja korlátlanul felel a cég hitelezőjének kielégítetlen követelése erejéig, ha a tag a korlátolt felelősségével visszaélt. Több tag felelőssége egyetemleges. Ugyancsak korlátlanul felel - a hitelező kielégítetlen követelése erejéig - a korlátolt felelősséggel visszaélés, valamint rosszhiszeműség esetén a fantomcég volt tagja is, aki a kénysztörölési eljárás megindulását megelőző három éven belül ruházta át részesedését.

A felelősségi szabályok alkalmazására az eljárás jogerős lezárását követő kilencven napos jogvesztő határidőn belül peres eljárásban kerülhet sor. A felelősségi szabályok megállapítása hasonló a felszámolási eljárásban, illetve a felszámolás jogerős befejezését követően, az eljárás a cég székhelye szerinti bíróság előtt indítható. A per felperese a cég hitelezője, alperes a cég kötelezettségeiért korlátozott felelősséggel tartozó tag vagy vezető tisztségviselő. A per tárgya ebben az esetben a hatályos szabályozás alapján a korlátlan felelősség megállapítása, emellett marasztalás kérhető. Visszaélésszerű magatartást valósít meg és megalapozza a tagok felelősségét, ha hátrányos üzletpolitikát folytattak, a cég vagyonával sajátjukként rendelkeztek, olyan határozatot hoztak, melyről tudták vagy az általában elvárható gondosság mellett tudhatták volna, hogy az a cég törvényes működésével nyilvánvalóan ellentétes.¹⁹ A Ctv. ugyanakkor meghatározza a mentesülési szabályokat is, melyek szerint a tagok és a volt tagok a korlátlan felelősség alól mentesülnek, amennyiben bizonyítják, hogy jóhiszeműen és a hitelezők érdekeit figyelembe véve jártak el. A törvény a vezető tisztségviselő felelősségét és reá vonatkozó mentesülési szabályokat is.²⁰

Az eljárás további és komoly következménye a Ptk. 3:22 § (6) bekezdésének alapján a cég tagjával,

¹⁹ Ctv. 118/A. § (2)-(3) bekezdés, Ctv. 118/C. § (2) bekezdés.

²⁰ Ctv. 118/B. §

volt tagjával és vezető tisztségviselőjével szemben eltiltás alkalmazása. Ha tehát a cég törlésére kénysztörlési eljárásban kerül sor, a cégbíróság - e törvényben meghatározott kivétellel - eltiltja azt a személyt, aki a kénysztörlési eljárás megindításának időpontjában vagy az azt megelőző évben vezető tisztségviselő, korlátlanul felelős tag, korlátolt tagi felelősséggel működő gazdasági társaságban többségi befolyással rendelkező tag volt. Az eltiltott személy a cég jogerős törlését követő öt évig nem szerezhetsz gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, továbbá nem lehet cég vezető tisztségviselője. Az eltiltás alóli - fentiekben hivatkozott - kivételeket a Ctv. 118. §-a határozza meg, valamint meghatározza azt is, hogy az eltiltásról a cég törlését elrendelő végzésben kell határozni és azt a Céglőnyben történő közzététel útján kell közölni.²¹ A végzés ellen a Ctv. 118. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően fellebbezésnek van helye. Az eltiltást a cégjegyzék 57. rovatába be kell jegyezni.

A fentiekben meghatározott jogkövetkezmények az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárással kapcsolatban természetesen csak annak sajátosságaira tekintettel alkalmazhatók.

5. Összegzés

Az ismertetett jogi szabályozás és a gyakorlat által kialakított szabályok alapján kimutatható, hogy a Ctv. és a bíróságok súlyos szankciókat alkalmaznak a törvényességi felügyeleti eljárások céljai elérése érdekében azokkal a cégekkel szemben, amelyek törvényes működés követelményeit (és ez által egyéb jogelvek követelményeit is) megsértik. Ezek az eljárások ugyanakkor egyfajta rugalmasságot mutatnak, mivel a legsúlyosabb szankciók - például a cég megszüntetése és a kénysztörlés - csupán a végső esetben kerülnek alkalmazásra, mivel a cégbíróság elsődlegesen megkísérli a céget a törvényes működés visszaállítására rábírní (például a 2.2. pontban ismertetett felhívásokkal).

²¹ BDT2016. 3449. I. A kénysztörlési eljárást befejező végzés eltiltásra vonatkozó rendelkezése elleni fellebbezés benyújtására nyitva álló határidő a végzés kézbesítését követő napon kezdődik.; BDT2015. 3286. Az eltiltás szankciója nem alkalmazható mechanikusan, pusztán a kénysztörléssel érintett cég cégjegyzékéből megállapítható volt vezető tisztségviselővel, illetve volt taggal szemben. Elrendelése a szankcionálandó magatartás kénysztörléssel való összefüggésének megállapítását igényli.

Felhasznált irodalmak jegyzéke:

- Dr. Andódi László: A kényszertörlési eljárás megindításának feltételei, lefolytatásának szakaszai, az érdemi határozatok tartalma; a kényszertörlési és a felszámolási eljárás viszonya; a cég kényszertörlési eljárást követő törlése, a bírósági titkár, a bírósági ügyintéző és fogalmazó eljárási jogosultságának kérdése kényszertörlési eljárásban. Előadás 2017. 05. 05., Lez.: 2017. 05. 01.
- Dr. Andódi László: A törvényességi felügyeleti eljárások célja, típusai; az iratok nyilvánossága a törvényességi felügyeleti eljárásban; az eljárásra okot adó körülmények, az általános törvényességi felügyeleti eljárás illetéke, az illeték mérséklésének lehetősége. A törvényességi felügyeleti eljárások célja, típusai; az iratok nyilvánossága a törvényességi felügyeleti eljárásban; az eljárásra okot adó körülmények, az általános törvényességi felügyeleti eljárás illetéke, az illeték mérséklésének lehetősége., Előadás. 2017. 03. 31.
- Dr. Gál Judit, Dr. Vezekényi Ursula: Cégjogi kalauz 2009. Budapest, HVG-ORAC Lap és Könyvkiadó Kft., 2009.
- Gadó Gábor, Gál Judit, Pázmándi Kinga, Sándor Tamás, Sárközy Tamás, Vezekényi Ursula, Wellmann György: Gazdasági társaságok - cégtörvény., Budapest, HVG-ORAC Lap és Könyvkiadó Kft., 2014.
- Hankovszky Zsolt: A cég megszűnésének hivatalból való bejegyzéséről., Gazdaság és Jog, 1997/7-8., 45. p.
- Nochta Tibor - Juhász László - Mohai Máté: A gazdaság jogi szabályozása II. (Jogi szakvizsga segédkönyvek), Budapest-Pécs, Dialóg Campus Lapkiadó Kft., 2015.
- Varga István (szerk.): A nemperes eljárások joga., Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2014.
- A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény.
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény.
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény.
- Complex Jogtár-kommentár
- Nagykommentár a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvényhez.
- Fővárosi Ítéltábla 16.Cgtf.44.698/2009/4.

- Fővárosi Ítéltábla 10.Cgtf.43.816/2010/2.

1. Győri Ítéltábla a Cgtf.IV.25.568/2008/2.

2. Kúria Cgtf.VII.30.339/2014.

3. BDT2015. 3286.

4. BDT2016. 3449.

5. BH2003. 30.

6. BH2004. 121.

7. BH2015. 200.